

[Arne Larsen.]

efter min opfattelse den enkle, at markedet ikke er i stand til at absorbere de af institutterne udstedte obligationer, at de ikke vil kunne klare sig uden at blive holdt oppe af staten, der yder garanti og driftstilskud og, efterhånden som obligationerne skrider mere og mere, må give nye tilskud til driftstilskuddene, alt sammen med en langt større offentlig administration end tidligere. Mens vi før alene havde hypotekbanken, er der nu kommet tre nye offentlige låneinstitutter, samtidig med at nationalbanken er kommet på arbejde, gennemgående i ensom majestæt, som aftager af tredjeprioritetsobligationerne og nu snart har fyldt hele sin kælders med dem og ganske uden held til at stabilisere kurserne.

Hvad vil der i øvrigt ske, når lovens § 3, stk. 1, udløber? Det hedder heri, at med henblik på at sikre stabile finansieringsvilkår — jeg understreger stabile; det lyder godt nok som en vittighed — bemyndiges finansministeren til i tiden indtil 1. april 1963 efter samråd med boligministeren og Danmarks nationalbank at foretage opkøb og gensalg af obligationer inden for nettobeløb, der fastsættes på de årlige finanslove.

Jeg tror, at der vil ske det, at kurserne yderligere vil rasle ned, så de arme låntagere kan blive endnu mere afklædt. Der er i dag et meget stort kurstab ved lån i realkreditinstitutterne, så stort som ikke tidligere set i dette land. At 100 kr. bliver sat lig 63 kr., ville vist normalt blive kaldt for åger, men når det hedder noget så pænt som kurstab, er det ganske lovligt. I dag må låntagerne i tredjeprioritetsinstitutterne betale en effektiv rente, der nærmer sig de 8½ pct., hvilket sammen med meget andet er med til at fordyre vort boligbyggeri ud over al grænse. Hertil kommer også den kendsgerning, at realkreditinstitutterne er omtrent tre gange så dyre i deres administration som f. eks. hypotekbanken. Når man ser rækken af navne fra forskellige interessegrupper og lejre, der figurerer i institutternes styrelse og regnskaber, alle folk med stor indsigt og forstand, fatter man ikke, at der ikke derfra for længst er taget skridt til at få hele realkreditsystemet lavet om. Dette her har intet med stabile finansieringsvilkår at gøre; og hvorfor institutterne i politiske kredse

skal behandles som hellige køer, forstår jeg ikke, når de for længst har spillet fallit.

I forbindelse med omsforliget sidste år gik man atter nogle skridt videre henimod at liberalisere boligmarkedet. Resultaterne kender vi alle: byggestop på en række områder, forhøjelse af renten på alle statslån ydet indtil 1954. Det ramte alle beboere i de sociale ejendomme. Ganske vist forøgedes statens indtægter med ca. 40 mill. kr., men mange mennesker fik huslejen forhøjet med ca. 100-300 kr. årligt. Det var atter et led i spare- og udjævningsbestræbelserne. Interessant er det i denne forbindelse at erindre sig, at da det selvsamme forslag blev fremsat af de to borgerlige oppositionspartier to år før, blev det med harme og afsky afvist af de nuværende regeringspartier, og den højtærede boligminister, der dengang var sit partis ordfører, fremførte et varmt forslag for lejerne i den sociale boligmasse. Jeg tror afgjort ikke, det var med glæde, at den nuværende boligminister benyttede sin bemyndigelse til 2 år efter at gennemføre VK-forslaget, men det må alligevel være bittert at skulle lægge navn til noget, man af hjertet afskyr. Det viser blot lidt om, i hvor høj grad oppositionen har fået indflydelse på regeringens politik.

Vi fik også ændringer i lejeloven. Huslejestopet, der i 1958 faldt bort i de helt små kommuner, kom også til at falde bort i kommuner med indtil 6.000 indbyggere. Endvidere fik grundejerne adgang til ved genudlejning at forhøje lejen med fra 5 til 25 pct. alt efter ejendommens alder. $\frac{3}{5}$ af forhøjelsen skulle dog hensættes til udvendig vedligeholdelse og skulle henstå til udgangen af 1967. Efter min mening atter en hånds-rækning til grundejerne, som kunne glæde sig til en stigning i ejendomsværdien og til endnu bedre belåningsmuligheder og salgsvilkår. Ja, det var det, der blev nogle af følgerne af omspolitikken — og i sandhed, oppositionen har forstået at få en del af sine krav gennemført.

I henhold til ændringer i lov om boligbyggeriet, som skete i maj 1961, fik boligministeren bemyndigelse til at planlægge byggeri i vidt omfang. Efter de nye bestemmelser kunne boligministeren yde statsgaranti for lån på op til 94 pct. af lånegrænsen til 10.000 lejligheder årligt opført af sociale selskaber og til 10.000 lejligheder